

Säkerhetsskydd m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas riksdagsstyrelsens framställning 2005/06:RS1 Säkerhetsskydd m.m., en motion med anledning av framställningen samt sex motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2005.

I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen att lagen (1983:953) om säkerhetsskydd i riksdagen ersätts med en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Den nya lagen föreslås innehålla grundläggande bestämmelser om säkerhetsskyddet. Tanken är den att riksdagsförvaltningen och övriga myndigheter under riksdagen i föreskriftsform skall få meddela de närmare bestämmelser som behövs på området.

Vidare föreslår riksdagsstyrelsen bl.a. ändringar i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler. Ändringarna innebär i huvudsak att möjligheten att besluta om säkerhetskontroll utvidgas till att avse anställda i de fall det finns särskilda skäl för det.

Lagändringarna förslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Utskottet har inhämtat ett yttrande från Lagrådet.

Utskottet, som följt Lagrådets förslag, föreslår att de myndigheter under riksdagen som den nya lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter skall gälla för räknas upp i lagen. Vidare föreslår utskottet, även detta efter påpekande från Lagrådet, att vissa bestämmelser i lagen om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler tas bort. Det gäller möjligheten att i stället för att låta t.ex. en väska genomgå säkerhetskontroll, ha rätt att lämna in den till förvaring varefter den som lämnat in väskan inte får vägras tillträde till riksdagens lokaler. Utskottet anser att dessa bestämmelser är otidsenliga.

När det gäller förslaget till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen föreslår utskottet den språkliga justering som Lagrådet förordat.

Utskottet tillstyrker i övrigt riksdagsförvaltningens lagförslag och föreslår att riksdagen avslår samtliga motioner.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Säkerhetsskydd i riksdagen och myndigheter under riksdagen	5
Framställningen	5
Om presslegitimation	6
Lagrådet	6
Motionerna	6
Utskottets ställningstagande	7
Säkerhetskontroll	8
Framställningen	8
Bestämmelser i lagen om säkerhetskontroll	8
Lagrådet	9
Motionsyrkanden	9
Utskottets ställningstagande	9
Instruktionen för riksdagsförvaltningen	10
Övriga förslag till lagändringar	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Framställningen	12
Följdmotion	12
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	12
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	14
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	21
<i>Bilaga 4</i>	
Lagrådsyttrande som begärts av utskottet	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Säkerhetsskydd i riksdagen och myndigheter under riksdagen**

Riksdagen antar utskottets i bilaga 3 intagna förslag till

lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter.

Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2005/06:RS1 i denna del och avslår motionerna 2005/06:K2, 2005/06:K201 yrkandena 1, 2, 4 och 5 i denna del och 2005/06:K223.

2. **Säkerhetskontroll**

Riksdagen antar utskottets i bilaga 3 intagna förslag till lag om

ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.

Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2005/06:RS1 i denna del och avslår motion 2005/06:K201 yrkandena 3 och 5 i denna del.

3. **Instruktionen för riksdagsförvaltningen**

Riksdagen antar utskottets i bilaga 3 intagna förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.

Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2005/06:RS1 i denna del.

4. **Övriga förslag till lagändringar**

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens i bilaga 2 intagna förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

2. lag om ändring i riksdagsordningen.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2005/06:RS1 i denna del.

Stockholm den 31 januari 2006

På konstitutionsutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Inger Jarl Beck (s), Mats Einarsson (v), Anders Bengtsson (s), Henrik S Järrel (m), Helene Petersson (s), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c), Billy Gustafsson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Karin Åström (s), Gustav Fridolin (mp), Liselott Hagberg (fp) och Helena Höij (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Ärendets beredning fram till dess riksdagsstyrelsens framställning lagts fram för riksdagen framgår av framställningen.

Konstitutionsutskottet har den 13 december 2005 beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över de fyra första lagförslagen i riksdagsstyrelsens framställning. Lagrådet har avgivit yttrande den 16 januari 2006. Lagrådets yttrande finns som *bilaga 4*. Konstitutionsutskottet har följt Lagrådets förslag och därtill gjort vissa ändringar av språklig karaktär.

Utskottets överväganden

Säkerhetsskydd i riksdagen och myndigheter under riksdagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet, som har beaktat Lagrådets synpunkter, föreslår att riksdagen antar utskottets förslag till lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter och avslår motioner med yrkanden som den nya lagen tillgodoser. Utskottet avstyrker också yrkanden i ämnen som riksdagsstyrelsen genom föreskrifter har att bestämma om.

Förslaget till ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter

Framställningen

I framställningen framför riksdagsstyrelsen att det är en viktig utgångspunkt att öppenhet i vårt statsskick utgör en grundläggande förutsättning för det offentliga livet och att detta förhållande självklart skall präglara arbetet i riksdagen i dess egenskap av ledande statsorgan. Mot intresset av öppenhet måste emellertid vägas intresset av säkerhet. Det är av utomordentlig vikt att den demokratiska beslutsprocessen inte störs eller hindras av hot eller angrepp mot riksdagen. För att kunna värna den demokratiska beslutsprocessen och riksdagens öppenhet mot sådana hot eller angrepp som inte kunde förutses när lagen (1983:952) om säkerhetsskydd i riksdagen kom till, är det angeläget att lagen moderniseras.

I framställningen föreslås att tillämpningsområdet för den nya lagen utvidgas i förhållande till nu gällande lag genom att den nya lagen skall omfatta även myndigheter under riksdagen.

Till skillnad från säkerhetsskyddslagen (1996:627) innehåller inte lagen om säkerhetsskydd i riksdagen några bestämmelser om skydd mot terrorism. Den föreslagna lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter föreslås innehålla en bestämmelse om skydd mot terrorism.

Bestämmelser som är detaljerade föreslås meddelas såsom föreskrifter hos respektive myndighet, varför myndigheterna bemyndigas att meddela de närmare föreskrifter som behövs för tillämpningen av lagen och av säkerhetsskyddslagens bestämmelser om säkerhetsprövning.

Om presslegitimation

Det krävs ingen formell utbildning eller medlemskap i någon organisation för att få kalla sig journalist. Titeln är inte skyddad på samma sätt som titeln polis, läkare eller advokat. För en journalist underlättar det möjligheten att utföra sitt arbete om han eller hon kan legitimera sig som journalist. För detta ändamål finns s.k. presskort. Presskort ges i Sverige framför allt ut av Journalistförbundet till dess medlemmar. Det finns också medie företag som ger ut egna presskort till sina anställda. För att få presskort av Journalistförbundet krävs medlemskap. Enligt Journalistförbundets hemsida (www.sjf.se, den 18 januari 2006) krävs det för att en frilansjournalist skall få medlemskap att frilansjournalisten huvudsakligen skall arbeta som journalist och att hans eller hennes inkomst skall ha uppgått till i genomsnitt 7 800,- i månaden i minst fyra månader. Det senare måste frilansjournalisten kunna styrka.

Lagrådet

Lagrådet har i sitt yttrande framfört synpunkten att man av första paragrafens ordalydelse får intrycket att riksdagsförvaltningen inte är en myndighet. Vidare har *Lagrådet* framfört att det av riksdagsstyrelsens förslag till ny lag inte kan anses alldeles klart vilka organ som i den föreslagna första paragrafen avses med riksdagens myndigheter. *Lagrådet* förordar att en uppräknings sker i paragrafen. Som en konsekvens av uppräkningsen av myndigheter i första paragrafen, har *Lagrådet* föreslagit ändringar i ytterligare ett par paragrafer. De övriga synpunkter som *Lagrådet* framfört på lagförslaget är av språklig natur. *Lagrådet* har bl.a. framfört att det utgår från att föreskriftsrätten som regleras i 10 § inte skall vara så omfattande som ordalydelsen kan ge intryck av, utan att den skall begränsas till att gälla respektive myndighets verksamhetsområde.

Motionerna

I *motion 2005/06:K2 av Gustav Fridolin (mp)* anför motionären att förslaget till nytt ackrediteringssystem för journalister kan innebära onödiga ingripanden i mediernas rätt att granska de folkvaldas arbete i riksdagen. Det viktiga, menar motionären, är att ackrediteringssystemet inte i orimlig grad försvårar arbetet för medierna och heller inte på något sätt förhindrar detta arbete. Inte heller får rätten att befinna sig på åhörarläktaren inskränkas. Motionären menar att det bör beaktas att det blir allt vanligare att journalister inte är anställda utan arbetar på frilansbasis och därmed har osäkra anställningsförhållanden. Detta får inte utgöra hinder för att de skall kunna utföra sitt arbete med att granska riksdagens arbete. Vidare anför motionären att ackrediteringen inte får ta för lång tid. Att kräva någon eller några dagars varsel i förväg överensstämmer inte med den verklighet som journalister tvingas jobba i.

I *motion 2005/06:K201 av Johan Pehrson (fp)* anför motionären dels att säkerhetsskyddet i riksdagen skall innefatta skydd mot terrorism (yrkande 1), dels att det i den nuvarande lagen om säkerhetsskydd i riksdagen finns en mängd bestämmelser som inte borde regleras i lag (yrkande 2). Vidare anför motionären att riksdagen bör ge riksdagsstyrelsen till känna att även riksdagsledamöter skall omfattas av obligatoriet att bära behörighetsbricka. Detta för att underlätta för säkerhetspersonalen att identifiera obehöriga, vilket förbättrar säkerheten i riksdagen (yrkande 4).

I *motion 2005/06:K223 av Tobias Billström (m)* anför motionären att elektroniska lås bör installeras till samtliga kontorsutrymmen så att in- och utpassering kan kontrolleras i efterhand. Även *motion 2005/06:K201 av Johan Pehrson (fp)* behandlar elektroniska lås och tillträdesbegränsning. Motionären framför att tillgängligheten till utrymmen bör begränsas och att om det finns ett behov av tillträde till visst utrymme, detta kan lösas genom ett ansöknings- eller anmälningsförfarande (yrkande 5 senare ledet).

Utskottets ställningstagande

Lagrådet har ifrågasatt om det kan anses alldeles klart vilka organ som i den föreslagna nya lagens första paragraf avses med uttrycket "riksdagens myndigheter". Lagrådet anser också att det inte klart framgår att riksdagsförvaltningen är en myndighet under riksdagen. Det senare är av betydelse när det talas om "riksdagens myndigheter" på andra ställen i den föreslagna lagen. Lagrådet förordar att de myndigheter för vilka lagen skall gälla räknas upp i paragrafen. Utskottet godtar vad Lagrådet förordar.

De synpunkter som Lagrådet i övrigt haft på den föreslagna nya lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter är närmast av språklig natur. Utskottet godtar även dessa Lagrådets synpunkter.

Tanken med den nya lagen är att den skall utgöra en ramlagstiftning och att myndigheterna skall meddela de närmare föreskrifter som behövs för att uppnå ett fullgott säkerhetsskydd. Därmed synes yrkande 2 i *motion 2005/06:K201 (fp)* vara tillgodosett. Den föreslagna nya lagen omfattar även terrorism varför även yrkande 1 i samma motion är tillgodosett. Båda dessa yrkanden bör därför avslås. De närmare detaljerna i föreskrifterna är något som enligt den föreslagna lagen överläts åt respektive myndighet att bestämma. Till detaljnivån hör föreskrifter om förekomst av elektroniska lås och eventuell tillträdesbegränsning för de anställda samt vem som skall bära behörighetsbricka. Därmed bör både *motion 2005/06:K223 (m)* och *motion 2005/06:K201 (fp)* yrkandena 4 och 5 senare ledet avslås.

Till de områden som myndigheterna har att besluta om genom föreskrifter hör tillträdesskyddet. För riksdagsförvaltningens del gäller det rätten att vistas i riksdagens lokaler. I framställningen behandlas ett ackrediteringssystem för massmedier. Såsom även påpekas i framställningen skall det vid styrelsens kommande arbete med föreskrifterna vara en självklar utgångspunkt att riksdagen allttjämt skall präglas av en särskild öppenhet gentemot

medierna. I den föreslagna lagens andra paragraf tas också en bestämmelse om detta in. Ett ackrediteringssystem måste enligt utskottets uppfattning utformas så att det inte i orimlig grad förhindrar eller försvårar arbetet för medierna. Alla journalisters rätt att granska makten bör beaktas. Det bör därför vara en målsättning att åstadkomma ett enkelt, snabbt och smidigt ackrediteringsförfarande. Det tar t.ex. enligt uppgift endast fem till tio minuter för en journalist att erhålla ackreditering hos Europaparlamentet. Ett ackrediteringssystem skall inte förutsätta att journalisten innehar s.k. presskort. Han eller hon kan visa att han eller hon är verksam som journalist på annat sätt. Hur bestämmelserna för ackreditering i detalj skall utformas är en fråga för riksdagsstyrelsen att bestämma. Motion 2005/06:K2 (mp) bör därför avslås.

Säkerhetskontroll

Utskottets förslag i korthet

Utskottet, som har beaktat Lagrådets synpunkter, föreslår att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler och avslår motioner med yrkanden i ämnen som riksdagsstyrelsen genom föreskrifter har att bestämma om.

Förslaget till lag om ändring i lagen om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler

Framställningen

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att beslut om säkerhetskontroll enligt lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler, som skall fattas av talmannen, med undantag för riksdagens ledamöter bör kunna omfatta alla personer som uppehåller sig i riksdagens lokaler. Anställda vid riksdagsförvaltningen och partikanslierna skall kunna omfattas av kontrollen om det finns särskilda skäl. Den som vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll får vägras tillträde till eller avlägsnas från riksdagens lokaler. Beslut om säkerhetskontroll skall omfatta visst tillfälle eller viss tid.

Bestämmelser i lagen om säkerhetskontroll

Av lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler framgår att säkerhetskontroll får äga rum om det kan befaras att brott kommer att begås som innebär allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom. Vid kontrollen skall vapen och andra föremål som kan komma till användning vid sådana brott eftersökas. Kontrollen omfattar besökare till åhörarläktaren och lokaler för utskottens sammanträden samt gäller undersökning av vad besökare bär på sig eller

för med sig i väskor e.d. Besökare som inte underkastar sig säkerhetskontroll skall vägras tillträde till riksdagens lokaler. Den som inte går med på undersökning av väskor eller annat föremål skall beredas tillfälle att lämna in föremålet till förvaring under besöket. Lämnas föremålet får tillträde till åhörarläktaren eller sammanträdeslokalen inte vägras. Påträffas ett sådant föremål som eftersöks, skall den som medför det – om föremålet inte tas i beslag – anmodas att lämna det ifrån sig. Lämnas inte föremålet får besökaren avlägsnas från riksdagens lokaler. Om innehavaren av ett påträffat föremål är okänd får föremålet omhändertas.

Lagrådet

Lagrådet har ifrågasatt om det bidrar till säkerheten i riksdagens lokaler att det finns en möjlighet att i stället för att underkasta sig föreskriven säkerhetskontroll välja att lämna sin icke kontrollerade väska till förvaring i riksdagen. Den som inte tillåter undersökning av väska eller annat föremål skall, om det inte anses olämpligt, beredas tillfälle att lämna in föremålet till förvaring. Tillträde till riksdagens lokaler får då inte vägras. *Lagrådet* anser dock att det i sammanhanget förtjänar att uppmärksammas att enligt 4 § får väskor och andra föremål som lämnats till förvaring undersökas om det finns särskilda skäl.

Motionsyrkanden

I *motion 2005/06:K201 av Johan Pehrson (fp)* anför motionären att säkerhetskontrollen bör omfatta inte bara besökare utan även ledamöter och anställda vid partikanslierna (yrkande 3) samt dem som anställs och arbetar i riksdagen (yrkande 5 första ledet).

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att den demokratiska beslutsprocessen inte hindras eller störs av hot eller angrepp. Lagen om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler kom till år 1988. Omvärlden har väsentligt förändrats sedan dess när det gäller hotbilden mot offentliga inrättningar.

Lagrådet har ifrågasatt om det bidrar till säkerheten i riksdagens lokaler att det finns en möjlighet att i stället för att underkasta sig föreskriven säkerhetskontroll välja att lämna sin icke kontrollerade väska till förvaring i riksdagen. Tillträde får då inte vägras till riksdagens lokaler och kontroll av väskan får ske endast om det finns särskilda skäl.

Bestämmelsen har sin grund i tanken om öppenhet i den demokratiska beslutsprocessen. Den förändrade bilden av omvärlden kan dock medföra att en intresseavvägning mellan öppenhet och säkerhet får ett annat utfall i dag än för två decennier sedan. Möjligheten att lämna in sin väska och därefter inte få vägras tillträde till riksdagens åhörarläktare eller lokaler för utskottens offentliga sammanträden synes otidsenlig. I varje fall bör inte

detta regleras i lag, utan det kan i stället överlämnas till riksdagsstyrelsen att besluta om hur inpasseringen till sådana utrymmen praktiskt skall anordnas. Vad som i lagen sägs om inlämnande av väskor skall därför tas bort.

Den föreslagna ändringen av lagen innebär att samtliga kategorier förutom riksdagsledamöter får omfattas av säkerhetskontroll. Därmed avstyrks motion 2005/06:K201 (fp) yrkandena 3 och 5 första ledet.

Instruktionen för riksdagsförvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.

Framställningen

Lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter gäller i verksamhet i riksdagen. Eftersom det inte är meningen att ålägga riksdagen de skyldigheter som framgår av lagen, föreslår riksdagsstyrelsen att lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen ändras så att de nya uppgifterna åläggs riksdagsförvaltningen.

Lagrådet

Lagrådet har framfört att det under den fortsatta beredningen bör beskrivas vad som avses i förslaget till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen med huvuduppgiften att svara för säkerheten i riksdagen, så att det klart framgår hur den uppgiften skiljer sig från och sannolikt är mer omfattande än att se till att det säkerhetsskydd finns som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter.

Utskottets ställningstagande

Det är riksdagsförvaltningen och inte riksdagen som skall svara för de uppgifter som framgår av den föreslagna lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Utskottet tillstyrker lagändringen med den justering av språket som utskottet har gjort.

Utöver ansvaret för vad som kan ankomma på riksdagsförvaltningen enligt den nya lagen, har naturligtvis riksdagsförvaltningen till uppgift att i annat hänseende ansvara för säkerhetsfrågor samt meddela föreskrifter i dessa. Dessa frågor kan t.ex. gälla skydd för liv och egendom inom verksamhetsområdet.

Övriga förslag till lagändringar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar samt lag om ändring i riksdagsordningen.

Övriga förslag till lagändringar

När det gäller samhällsviktiga anläggningar föreslår riksdagsstyrelsen att lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar ändras så att anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen skall kunna förklaras som skyddsobjekt. *Lagrådet* har lämnat lagförslaget utan erinran.

Förslaget till ändring i riksdagsordningen utgör endast en följdändring. *Lagrådets* yttrande över förslaget har inte inhämtats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens framställning vad avser dessa förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2005/06:RS1 Säkerhetsskydd m.m.:

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till

1. lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter.
2. lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.
3. lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.
4. lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.
5. lag om ändring i riksdagsordningen.

Följdmotion

2005/06:K2 av Gustav Fridolin (mp):

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anförs om att det nya ackrediteringssystemet för medierna inte försvårar journalisters granskning av riksdagsledamöterna.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:K201 av Johan Pehrson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerhetsskyddet i riksdagen skall innefatta skydd mot terrorism.
2. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anförs om att ändra vissa formuleringar i lagstiftningen gällande de organisatoriska förhållandena.
3. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerhetskontroller på riksdagen skall omfatta alla, även ledamöter och partianställda.
4. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagsstyrelsen bör uttala att alla som vistas i riksdagen skall omfattas av obligatoriet att bära riksdagslegitimation.

5. Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anføres om att utvidga säkerhetskontrollerna av dem som anställs och arbetar i riksdagen och deras tillträde till riksdagens lokaler.

2005/06:K223 av Tobias Billström (m):

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad i motionen anføres om att införa elektroniska lås till samtliga kontorsutrymmen i riksdagens byggnader.

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

1 Förslag till lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller i verksamhet vid riksdagen, riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

2 § I verksamhet där lagen gäller skall det säkerhetsskydd finnas som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter.

Säkerhetsskyddet skall utformas med beaktande av enskildas rätt att enligt tryckfrihetsförordningen ta del av allmänna handlingar samt med beaktande av enskildas integritet.

Vid utformningen av säkerhetsskyddet i riksdagen och riksdagsförvaltningen skall öppenheten gentemot allmänheten och företrädare för massmedierna särskilt beaktas.

3 § Med säkerhetsskydd avses

1. skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet,
2. skydd i andra fall av uppgifter som omfattas av sekretess enligt sekretesslagen (1980:100) och som rör rikets säkerhet och
3. skydd mot terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott (terrorism), även om brotten inte hotar rikets säkerhet.

4 § Säkerhetsskyddet skall förebygga

1. att uppgifter som omfattas av sekretess och som rör rikets säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs (informationssäkerhet),
 2. att obehöriga får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som avses i 1 eller där verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet bedrivs (tillträdesbegränsning) och
 3. att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet (säkerhetsprövning).
- Säkerhetsskyddet skall även i övrigt förebygga terrorism.

5 § Vid utformningen av informationssäkerheten skall behovet av skydd för automatiserad informationsbehandling beaktas särskilt.

6 § Tillträdesbegränsningar skall utformas så att den enskildes rätt att röra sig fritt inte inskränks mer än nödvändigt.

Bestämmelser om allmänhetens tillträde till riksdagens kammare och utskott finns i riksdagsordningen och i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.

Bestämmelser om förbud mot tillträde till vissa anläggningar finns i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

7 § Bestämmelser om säkerhetsprövning för riksdagen och riksdagens myndigheter finns i säkerhetsskyddslagen (1996:627).

8 § När en myndighet som lagen gäller för avser att begära in anbud eller träffa avtal om upphandling där det förekommer uppgifter som med hänsyn till rikets säkerhet omfattas av sekretess, skall myndigheten träffa ett skriftligt avtal (säkerhetsskyddsavtal) med anbudsgivaren eller leverantören om det säkerhetsskydd som behövs i det enskilda fallet.

Om säkerhetsskyddslagen (1996:627) gäller för anbudsgivaren eller leverantören på grund av 1 § 2 eller 3 i den lagen, kan anbudsgivarens eller leverantörens skyldigheter enligt lagen inte göras mindre långtgående genom villkoren i säkerhetsskyddsavtalet.

9 § Myndigheter som lagen gäller för skall se till

1. att de som berörs av bestämmelserna i denna lag informeras om innehållet i den och får utbildning i frågor om säkerhetsskydd och
2. att säkerhetsskyddet kontrolleras.

10 § Av 5 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen följer att riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter och råd inom sitt verksamhetsområde.

Övriga myndigheter under riksdagen får meddela de närmare föreskrifter som behövs för tillämpningen av

1. denna lag och
2. säkerhetsskyddslagens (1996:627) bestämmelser om säkerhetsprövning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006 då lagen (1983:953) om säkerhetsskydd i riksdagen upphör att gälla.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Riksdagsförvaltningens huvuduppgift är att

1. biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden,
2. svara för de myndighetsfunktioner och förvaltningsuppgifter som anges i 9 kap. 4 § riksdagsordningen,
3. informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU,
4. handlägga ärenden rörande riksdagens internationella kontakter *samt*
5. tillhandahålla de resurser och den service m.m. som i övrigt behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Föreslagen lydelse

1 §

Riksdagsförvaltningens huvuduppgift är att

1. biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden,
2. svara för de myndighetsfunktioner och förvaltningsuppgifter som anges i 9 kap. 4 § riksdagsordningen,
3. informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU,
4. handlägga ärenden rörande riksdagens internationella kontakter,
5. *svara för säkerheten och för fredstida krishantering i riksdagen samt*
6. tillhandahålla de resurser och den service m.m. som i övrigt behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler

Härigenom föreskrivs att 2, 3 och 6 §§ lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 §¹
Beslut om säkerhetskontroll fattas av talmannen och skall avse visst tillfälle eller, *då det gäller sammanträde med riksdagens kammare eller offentlig del av sammanträde med ett utskott, visst sammanträde eller viss tid.*

3 §²
Säkerhetskontroll *omfattar besökare till riksdagens lokaler.* Talmannen får, om särskilda skäl talar för det, undanta personer från kontrollen.

6 §³
Besökare som inte underkastar sig föreskriven säkerhetskontroll *skall* vägras tillträde till riksdagens lokaler.

Besökare som inte tillåter undersökning av väska eller annat föremål skall, om det inte anses olämpligt, beredas tillfälle att lämna föremålet till förvaring. Lämnas föremålet till förvaring får tillträde inte vägras.

Föreslagen lydelse

2 §¹
Beslut om säkerhetskontroll fattas av talmannen och skall avse visst tillfälle eller viss tid.

3 §²
Säkerhetskontroll *får* *omfatta den som utan att vara ledamot av riksdagen uppehåller sig i riksdagens lokaler. Kontroll av anställda vid riksdagsförvaltningen och partikanslierna får dock endast ske om det finns särskilda skäl för det.* Talmannen får, om särskilda skäl talar för det, undanta personer från kontrollen.

6 §³
Den som inte underkastar sig föreskriven säkerhetskontroll *får* vägras tillträde till *eller avvisas från* riksdagens lokaler.

Den som inte tillåter undersökning av väska eller annat föremål skall, om det inte anses olämpligt, beredas tillfälle att lämna föremålet till förvaring. Lämnas föremålet till förvaring får tillträde inte vägras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 1999:22.

² Senaste lydelse 1999:22.

³ Senaste lydelse 1999:22.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Som skyddsobjekt får förklaras

1. statliga förvaltningsbyggnader, statschefens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,
2. anläggningar och områden till vilka staten har äganderätten eller nyttjanderätten och som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt samt militära fartyg och luftfartyg,
3. anläggningar eller områden som används eller är avsedda för ledning av befolkningsskyddet och räddningstjänsten eller det civila försvaret i övrigt, för energiförsörjning, vattenförsörjning, rundradioförsörjning, radio- och telekommunikationer, transporter eller försvarsindustriella ändamål,
4. områden där Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök,
5. områden där Försvarmakten har satts in för att möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller för att hindra en kränkning av Sveriges territorium, *och*
6. områden där en främmande stats militära styrka tillfälligt bedriver övningar när den här i landet deltar i utbildning för fredsfrämjande verksamhet inom ramen för internationellt samarbete.

Föreslagen lydelse

4 §¹

Som skyddsobjekt får förklaras

1. statliga förvaltningsbyggnader, statschefens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,
2. anläggningar och områden till vilka staten har äganderätten eller nyttjanderätten och som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt samt militära fartyg och luftfartyg,
3. anläggningar eller områden som används eller är avsedda för ledning av befolkningsskyddet och räddningstjänsten eller det civila försvaret i övrigt, för energiförsörjning, vattenförsörjning, rundradioförsörjning, radio- och telekommunikationer, transporter eller försvarsindustriella ändamål,
4. områden där Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök,
5. områden där Försvarmakten har satts in för att möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller för att hindra en kränkning av Sveriges territorium,
6. områden där en främmande stats militära styrka tillfälligt bedriver övningar när den här i landet deltar i utbildning för fredsfrämjande verksamhet inom ramen för internationellt samarbete *och*
7. *anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen eller riksdagsförvaltningen.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 1996:403.

5 Förslag till lag om ändring i riksdagsordningen

Häri genom föreskrivs att tilläggsbestämmelserna 2.4.1, 4.13.2 och 10.7.4 i riksdagsordningen¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2.4.1

I plenisalen skall det finnas särskilda platser för åhörare. Åhörare som uppträder störande får genast utvisas. Om oordning uppstår bland åhörarna, får talmannen utvisa samtliga åhörare.

Besökare till åhörarläktaren skall på uppmaning lämna in ytterkläder och väskor samt föremål som kan användas för att störa ordningen i plenisalen. Den som inte följer en sådan uppmaning får vägras tillträde till åhörarläktaren. Under besöket på åhörarläktaren förvaras de inlämnade tillhörigheterna i särskilda utrymmen.

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll vid sammanträde med riksdagens kammare och utskott.

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.

Ytterligare bestämmelser om tillträde till åhörarläktaren finns i 34 och 36 §§ lagen (1983:953) om säkerhetsskydd i riksdagen.

4.13.2

Vid en offentlig del av ett utskottssammanträde skall det finnas särskilda platser för åhörare. Åhörare som uppträder störande får genast utvisas. Om oordning uppstår bland åhörarna, får ordföranden utvisa samtliga åhörare.

Besökare till en offentlig del av ett utskottssammanträde skall på uppmaning lämna in ytterkläder och väskor samt sådana föremål som kan användas för att störa ordningen vid sammanträdet. Den som inte följer en sådan uppmaning får vägras tillträde till sammanträdet. De inlämnade tillhörigheterna förvaras under besöket i särskilda utrymmen.

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll vid sammanträde med riksdagens kammare och utskott.

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.

10.7.4

Vid en offentlig del av ett sammanträde med EU-nämnden skall det finnas särskilda platser för åhörare. Åhörare som uppträder störande får genast utvisas. Om oordning uppstår bland åhörarna, får ordföranden utvisa samtliga åhörare.

Besökare till en offentlig del av ett sammanträde med EU-nämnden skall på uppmaning lämna in ytterkläder och väskor samt sådana föremål som kan användas för att störa ordningen vid sammanträdet. Den som inte följer en sådan uppmaning får vägras tillträde till sammanträdet. De inlämnade tillhörigheterna förvaras under besöket i särskilda utrymmen.

¹ Riksdagsordningen omtryckt 2003:594.

Nuvarande lydelse

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll *vid sammanträde med riksdagens kammare och utskott.*

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om säkerhetskontroll finns i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll *i riksdagens lokaler.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Utskottets förslag till lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter

Härigenom föreskrivs följande

Riksdagsstyrelsens förslag

Utskottets förslag

1 §

Denna lag gäller i verksamhet vid riksdagen, *riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.*

Denna lag gäller i verksamhet vid riksdagen *och vid följande myndigheter under riksdagen:*

- a) riksdagsförvaltningen,*
- b) Riksbanken,*
- c) Riksdagens ombudsmän,*
- d) Riksrevisionen,*
- e) Nämnden för lön till riksrevisorerna,*
- f) Partibidragsnämnden,*
- g) Riksdagens ansvarsnämnd,*
- h) Riksdagens arvodesnämnd,*
- i) Riksdagens överklagandenumnd,*
- j) Statsrådsarvodesnämnden och*
- k) Valprövningsnämnden.*

2 §

I verksamhet där lagen gäller skall det säkerhetsskydd finnas som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter.

Säkerhetsskyddet skall utformas med beaktande av enskildas rätt att enligt tryckfrihetsförordningen ta del av allmänna handlingar samt med beaktande av enskildas integritet.

Vid utformningen av säkerhetsskyddet i riksdagen och riksdagsförvaltningen skall öppenhet gentemot allmänheten och företrädare för massmedierna särskilt beaktas.

3 §

Med säkerhetsskydd avses

1. skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet,

2. skydd i andra fall av uppgifter som omfattas av sekretess enligt sekretesslagen (1980:100) och som rör rikets säkerhet och

3. skydd mot terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott (terrorism), även om brotten inte hotar rikets säkerhet.

4 §

Säkerhetsskyddet skall förebygga

1. att uppgifter som omfattas av sekretess och som rör rikets säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs (informationssäkerhet),

2. att obehöriga får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som avses i 1 eller där verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet bedrivs (tillträdesbegränsning) och

3. att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet (säkerhetsprövning).

Säkerhetsskyddet skall även i övrigt förebygga terrorism.

5 §

Vid utformningen av informationssäkerheten skall behovet av skydd för automatiserad informationsbehandling beaktas särskilt.

6 §

Tillträdesbegränsningar skall utformas så att den enskildes rätt att röra sig fritt inte inskränks mer än nödvändigt.

Bestämmelser om allmänhetens tillträde till riksdagens kammare och utskott finns i riksdagsordningen och i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler.

Bestämmelser om förbud mot tillträde till vissa anläggningar finns i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

7 §

Bestämmelser om säkerhetsprövning för riksdagen och riksdagens myndigheter finns i säkerhetsskyddslagen (1996:627).

För riksdagen och de myndigheter som avses i 1 § finns bestämmelser om säkerhetsprövning i säkerhetsskyddslagen (1996:627).

8 §

När en myndighet som lagen gäller för avser att begära in anbud eller träffa avtal om upphandling där det förekommer uppgifter som med hänsyn till rikets säkerhet omfattas av sekretess, skall myndigheten träffa ett skriftligt avtal (säkerhetsskyddsavtal) med anbudsgivaren eller leverantören om det säkerhetsskydd som behövs i det *enskilda* fallet.

När en myndighet som lagen gäller för avser att begära in anbud eller träffa avtal om upphandling där det förekommer uppgifter som med hänsyn till rikets säkerhet omfattas av sekretess, skall myndigheten träffa ett skriftligt avtal (säkerhetsskyddsavtal) med anbudsgivaren eller leverantören om det säkerhetsskydd som behövs i det *särskilda* fallet.

Om säkerhetsskyddslagen (1996:627) gäller för anbudsgivaren eller leverantören på grund av 1 § 2 eller 3 i den lagen, kan anbudsgivarens eller leverantörens skyldigheter enligt lagen inte göras mindre långtgående genom villkoren i säkerhetsskyddsavtalet.

9 §

Myndigheter som *lagen gäller för* skall se till

1. att de som berörs av bestämmelserna i denna lag informeras om innehållet i *den* och får utbildning i frågor om säkerhetsskydd och
2. att säkerhetsskyddet kontrolleras.

De myndigheter som *avses i 1 §* skall var och en inom sitt verksamhetsområde se till

1. att de som berörs av bestämmelserna i denna lag informeras om innehållet i *lagen* och ges utbildning i frågor om säkerhetsskydd och
2. att säkerhetsskyddet kontrolleras.

10 §

Av 5 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen *följer* att riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter *och råd* inom sitt verksamhetsområde.

Övriga myndigheter *under riksdagen* får meddela de närmare föreskrifter som behövs för *tillämpningen* av

1. denna lag och
2. säkerhetsskyddslagens (1996:627) bestämmelser om säkerhetsprovning.

Av 5 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen *framgår* att riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter inom sitt verksamhetsområde.

Övriga myndigheter *som avses i 1 §* får meddela de närmare föreskrifter *inom sitt verksamhetsområde* som behövs för *tillämpning* av

1. denna lag och
2. säkerhetsskyddslagens (1996:627) bestämmelser om säkerhetsprovning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006 då lagen (1983:953) om säkerhetsskydd i riksdagen upphör att gälla.

2 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler

Härigenom föreskrivs att 2 - 4 och 6 §§ lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler skall ha följande lydelse.

Riksdagsstyrelsens förslag

Utskottets förslag

2 §¹

Beslut om säkerhetskontroll fattas av talmannen och skall avse visst tillfälle eller viss tid.

3 §²

Säkerhetskontroll får omfatta den som utan att vara ledamot av riksdagen uppehåller sig i riksdagens lokaler. Kontroll av anställda vid riksdagsförvaltningen och partikanslierna får dock endast ske om det finns särskilda skäl för det. Talmannen får, om särskilda skäl talar för det, undanta personer från kontrollen.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

4 §³

Vid säkerhetskontroll skall vapen och andra föremål som är ägnade att komma till användning vid brott som avses i 1 § eftersökas. För detta ändamål får kroppsvisitation äga rum. Väskor och andra föremål som medförs till eller påträffas i riksdagens lokaler får undersökas. *Väskor och andra föremål som lämnats till sådan förvaring som avses i 6 § får dock endast undersökas om det finns särskilda skäl.*

Vid säkerhetskontroll skall vapen och andra föremål som är ägnade att komma till användning vid brott som avses i 1 § eftersökas. För detta ändamål får kroppsvisitation äga rum. Väskor och andra föremål som medförs till eller påträffas i riksdagens lokaler får undersökas.

¹ Senaste lydelse 1999:22.

² Senaste lydelse 1999:22.

³ Senaste lydelse 1999:22.

*Riksdagsstyrelsens förslag**Utskottets förslag*6 §⁴

Den som inte underkastar sig föreskriven säkerhetskontroll får vägras tillträde till eller avvisas från riksdagens lokaler.

Den som inte tillåter undersökning av väska eller annat föremål skall, om det inte anses olämpligt, beredas tillfälle att lämna föremålet till förvaring. Lämnas föremålet till förvaring får tillträde inte vägras.

Den som inte underkastar sig föreskriven säkerhetskontroll får vägras tillträde till eller avvisas från riksdagens lokaler.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

⁴ Senaste lydelse 1999:22.

3 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen skall ha följande lydelse.

Riksdagsstyrelsens förslag

Utskottets förslag

1 §

Riksdagsförvaltningens huvuduppgift är att

1. biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden,
2. svara för de myndighetsfunktioner och förvaltningsuppgifter som anges i 9 kap. 4 § riksdagsordningen,
3. informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU,
4. handlägga ärenden rörande riksdagens internationella kontakter,
5. svara för säkerheten och för fredstida krishantering i riksdagen samt
6. tillhandahålla de resurser och den service m.m. som i övrigt behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Riksdagsförvaltningens *huvuduppgifter* är att

1. biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden,
2. svara för de myndighetsfunktioner och förvaltningsuppgifter som anges i 9 kap. 4 § riksdagsordningen,
3. informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU,
4. handlägga ärenden rörande riksdagens internationella kontakter,
5. svara för *säkerhet* och för fredstida krishantering i riksdagen samt
6. tillhandahålla de resurser och den service m.m. som i övrigt behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

BILAGA 4

Lagrådsyttrande som begärts av utskottet

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-01-16

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Riksdagens konstitutionsutskott har den 13 december 2005 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över i 2005/06:RS1 framlagda förslag till

1. lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter,
2. lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen,
3. lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler och
4. lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av föredraganden i konstitutionsutskottet Gun Lombach, biträdd av särskilde utredaren i riksdagsförvaltningen Sven Johannisson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Det remitterade förslagen innehåller grundläggande bestämmelser om säkerhetsskydd vid riksdagen och vid myndigheter under riksdagen. Avsikten är att dessa bestämmelser senare skall kompletteras med närmare föreskrifter, utfärdade av myndigheterna.

Lagrådet noterar att de remitterade förslagen inte innehåller någon särskild författningskommentar till de föreslagna bestämmelserna. Under föredragningen har uppkommit ett antal frågor, även utöver

dem som behandlas i det följande, som skulle vara förtjänta av att närmare belysas i en författningskommentar för att på så sätt underlätta tillämpningen av lagstiftningen.

Förslaget till lag om säkerhetskydd i riksdagen och dess myndigheter

1 §

Enligt förslaget skall lagen gälla "... i verksamhet vid riksdagen, riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter."

En första fråga gäller riksdagsförvaltningens ställning. Av paragrafens ordalydelse kan man få intrycket att riksdagsförvaltningen inte är en myndighet eller i vart fall inte är en myndighet under riksdagen. Samtidigt talas i 10 § i förslaget om riksdagsförvaltningen och övriga myndigheter under riksdagen. Vidare sägs i motiven till lagrådsremissen (s. 19) att den nya lagen om säkerhetskydd skall gälla i verksamhet vid riksdagen, riksdagsförvaltningen och riksdagens övriga myndigheter. Det framgår också av lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen att förvaltningen har de karaktäristika som brukar vara kännetecknande för en myndighet. I förarbetena till den nämnda lagen förekommer dessutom uttryck som "... den nya myndigheten..." och "... myndighetschefen har totalansvar..." när riksdagsförvaltningen beskrivs (jfr Talmanskonferensens förslag till riksdagen 1999/2000:TK2 och Konstitutionsutskottets betänkande 1999/2000:KU19).

Härtill kommer frågan om det kan anses alldeles klart vilka organ som i den föreslagna paragrafen avses med uttrycket "riksdagens myndigheter".

För att någon tvekan inte skall råda om den föreslagna säkerhets-
skyddslagens tillämpningsområde förordar Lagrådet att en uppräkn-
ning sker i paragrafen av de myndigheter för vilka lagen skall gälla.
Paragrafen kan alltså inledas enligt följande:

Denna lag gäller i verksamhet vid riksdagen och vid följande myndig-
heter under riksdagen: ...

Den förordade ordningen medför också den fördelen att de oklarhe-
ter som nu finns i förslagets 7, 9 och 10 §§ om vilka tillämpande or-
gan som där åsyftas kan undvikas genom att i lagtexten görs en
hänvisning till de myndigheter som avses i 1 §, dvs. de där namngiv-
na och uppräknande.

7 §

Lagrådet föreslår att paragrafen, mot bakgrund av vad som sagts
under 1 §, ges följande lydelse:

För riksdagen och de myndigheter som avses i 1 § finns bestämmel-
ser om säkerhetsprövning i säkerhetsskyddslagen (1996:627).

8 §

Den föreslagna 8 § har stora likheter med 8 § säkerhetsskyddslagen
(1996:627), dock med bl.a. den skillnaden att i det föreliggande för-
slaget används uttrycket "enskilda fallet" medan motsvarande uttryck
i säkerhetsskyddslagen är "särskilda fallet".

Lagrådet förordar att samma uttryckssätt används i de båda lagarna,
eftersom någon skillnad inte torde vara avsedd.

9 §

Mot bakgrund av vad som sagts under 1 § föreslår Lagrådet att paragrafen ges följande lydelse:

De myndigheter som avses i 1 § skall var och en inom sitt verksamhetsområde se till

1. att de som berörs av bestämmelserna i denna lag informeras om innehållet i lagen och ges utbildning i frågor om säkerhetsskydd och
2. att säkerhetsskyddet kontrolleras.

10 §

Enligt paragrafens första stycke följer av 5 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen att förvaltningen får meddela föreskrifter och råd inom sitt verksamhetsområde.

Enligt Lagrådets bedömning framgår det av den nämnda paragrafen att riksdagsförvaltningen har en föreskriftsrätt. Något bemyndigande för att utfärda icke bindande riktlinjer, dvs. enligt gängse uttryck "allmänna råd", torde inte behövas.

Genom paragrafens andra stycke föreslås att övriga myndigheter under riksdagen får meddela de närmare föreskrifter som behövs för tillämpningen av 1. denna lag och 2. säkerhetsskyddslagens (1996:627) bestämmelser om säkerhetsprövning. Lagrådet utgår från att föreskriftsrätten inte skall vara så omfattande som ordalydelsen kan ge intryck av, utan att den skall begränsas till att gälla respektive myndighets verksamhetsområde.

Mot bakgrund av det anförda och av vad som anförts under 1 § föreslår Lagrådet att 10 § ges följande lydelse:

Av 5 § lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen framgår att riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter inom sitt verksamhetsområde.

Övriga myndigheter som avses i 1 § får meddela de närmare föreskrifter inom sitt verksamhetsområde som behövs för tillämpning av

1. denna lag och
2. säkerhetsskyddslagens (1996:627) bestämmelser om säkerhetsprovning.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

1 §

Genom ett tillägg till den nu gällande paragrafen föreslås att en av riksdagsförvaltningens huvuduppgifter skall vara att svara för säkerhet och fredstida krishantering i riksdagen.

Enligt Lagrådets mening bör under den fortsatta beredningen beskrivas vad som avses med huvuduppgiften att svara för säkerheten i riksdagen, så att det klart framgår hur den uppgiften skiljer sig från och sannolikt är mer omfattande än att se till att det säkerhetsskydd finns som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter (jfr 2 § förslaget till lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter).

Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler

6 §

Enligt den föreslagna paragrafen får som huvudregel den som inte underkastar sig föreskriven säkerhetskontroll vägras tillträde till eller avvisas från riksdagens lokaler.

Vidare föreslås emellertid i paragrafens andra stycke att den som inte tillåter undersökning av väska eller annat föremål skall, om det inte anses olämpligt, beredas tillfälle att lämna föremålet till förvaring och att tillträde till riksdagens lokaler då inte får vägras.

Enligt Lagrådets mening kan det ifrågasättas om det bidrar till säkerheten i riksdagens lokaler att det finns en möjlighet att i stället för att underkasta sig föreskriven säkerhetskontroll välja att lämna sin icke kontrollerade väska till förvaring i riksdagen. I sammanhanget förtjänar också att uppmärksammas att enligt 4 § nämnda lag får väskor och andra föremål som lämnats till förvaring undersökas om det finns särskilda skäl.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.